

СУЧАСНА СПІЛЬНА АГРАРНА ПОЛІТИКА ЄС ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

МЕЛЬНИК Ю. П.

*кандидат політичних наук,
викладач кафедри суспільно-гуманітарних наук
Одеського державного аграрного університету
м. Одеса, Україна*

Аграрна політика є основною складовою економічної політики будь-якої країни, яка має певні характерні особливості, специфіку та умовами реалізації. Аграрна політика визначає стратегічні завдання в *економічній сфері, соціальній, екологічній*, а саме: створення ефективного агропродовольчого виробництва підвищення добробуту та якості життя сільського населення, створення сприятливих умов для розвитку сільських територій; збереження природних ресурсів, екологізація сільського господарства і сільського розвитку на засадах впровадження інноваційних ресурсозберігаючих технологій та інших досягнень НТП [1].

Наразі, сільське господарство є єдиним сектором Європейського Союзу (далі – ЄС), де існує спільна політика. Започаткована в 1962 році спільна аграрна політика – це політика в галузі сільського господарства, яка орієнтована на 27 держав-членів ЄС. [2].

Майже за 70 років свого існування аграрна політика ЄС значно еволюціонувала, пройшла ряд реформ та етапів розвитку. Для України, яка сьогодні перебуває в надскладних умовах воєнного стану агросектор набуває особливого значення. З метою забезпечення подальшої інтеграції України до ЄС важливим є співпраця на міжнародному рівні. Кінець 2022 початок 2023 року в деяких країнах ЄС розпочалася реалізація спільної аграрної політики, яка більш зорієнтована на забезпечення майбутнього для європейського фермера та надає більші можливості державам-членам ЄС адаптувати заходи до місцевих умов.

В аграрному секторі значна увага фахівців, як слушно зазначає О.Г.Коритний, зосереджена на безпечності харчових продуктів [3].

Розширення співпраці між Україною та ЄС в аграрній галузі забезпечує взаємну користь для обох сторін та сприяє підвищенню конкурентоспроможності українського агросектору та сільського господарства на міжнародному ринку. Проте не дивлячись на це, для України в аграрній галузі йдеться мова не тільки про двосторонні, економічні, торговельні та політичні відносини, але й про співпрацю в галузі реформування і поліпшення української аграрної політики, у зв'язку з чим, це може призвести до змін, відповідно сучасним вимогам та розвитку країни за допомогою інвестицій, підвищення якості життя в державі. Співпраця між ЄС та Україною є однією з найважливіших складових зовнішньої політики та економічних відносин країни. Тим паче, протягом останніх десятиліть співпраця між цими сторонами значно покращилась та набула впливу на різні сфери в Україні.

В 27 країнах-членах ЄС налічують біля 10 млн ферм, в свою чергу сільськогосподарських та харчових секторів понад 40 млн, це є перш за все робочі місця для жителів ЄС. Згідно законів, бюджет ЄС в сільському господарстві ЄС досить широко застосовуються механізми фінансово-економічної підтримки виробників (Франції, Іспанії, Німеччини, Італії, Польщі) [4].

Варто підкреслити, що країни ЄС мають значний рівень підтримки агровиробників (PSE) (16,30 %) і спостерігається певне зростання державної підтримки в ЄС (+8703 млн \$) (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка підтримки агровиробників (PSE) у 2000-2022 роках в країнах ЄС

Од.виміру	Роки								Зміна (+,-) 2022/2000
	2000	2005	2010	2015	2019	2020	2021	2022	
млн \$	79864	116322	100294	91415	99050	97971	91467	88567	+8703
%	30,33	28,58	19,34	18,57	18,88	18,62	18,34	16,30	-14,03

Таблиця складена на основі [6].

Спільна сільськогосподарська політика фінансується з єдиного бюджету ЄС.

Європейський сільськогосподарський гарантійний фонд (надалі - EAGF). EAGF – так званий «перший стовп», що оперує асигнуваннями в розмірі 291,1 млрд євро.

Слід зазначити, що в центрі уваги аграрної політики ЄС знаходяться окрім вищезгаданих питань і такі питання використання природного потенціалу (земельного, водного, лісового), відтворення природних ресурсів, ефективне управління в умовах глобальних викликів тощо [1].

Таким чином, враховуючи природні умови, сучасні технічні навички фермерів що впливає на якість продукції, результатом чого ЄС є одним із провідних світових виробників і експортерів сільськогосподарської продукції. [2].

В свою чергу, враховуючи передовий багаторічний досвід впровадження спільної аграрної політики досвід ЄС можуть використовувати й інші країни світу, які мають на меті поєднання ринкових та державних механізмів координації в аграрній сфері.

Перелік використаних джерел:

1. Аграрна політика Європейського Союзу: виклики та перспективи: монографія // за ред. проф. Т. О. Зінчук. – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 494 с.
2. Качурінер В.Л. Правове регулювання політики Європейського Союзу у сфері сільськогосподарського виробництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/362/9870>.
3. Коритний О.Г. Особливості аграрної політики ЄС: можливості для України. *Науковий вісник Полісся*, 2020. № 2(21). – С. 53.
4. Несененко П.П., Тоня К.П. Аналіз єдиної аграрної політики Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2021/286-287/pdf/99-105.pdf>.
5. Спільна аграрна політика та підтримка агросектору в ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.growhow.in.ua/spilna-ahramna-polityka-ta-pidtrymka-ahrosektoru-v-yes>.
6. OECD Agricultural support (indicator) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://data.oecd.org/agrpolicy/agricultural-support.htm>.